

SORIN SIMION

BOGDAN MASTALIER

IOANA-GEORGETA SIMION

MANUAL

DE

**SEMIOLOGIE ȘI PRACTICI
CHIRURGICALE**

CURS PENTRU STUDENȚI ȘI REZIDENȚI

Editura Universitară „Carol Davila”

București – 2003

SPITALUL CLINIC COLENTINA

CLINICA DE CHIRURGIE

SORIN SIMION

BOGDAN MASTALIER

IOANA-GEORGETA SIMION

MANUAL

DE

**SEMIOLOGIE ȘI PRACTICI
CHIRURGICALE**

CURS PENTRU STUDENȚI ȘI REZIDENȚI

Editura Universitară „Carol Davila”

București - 2003

AUTORII:

SORIN SIMION

*conferențiar universitar - U.M.F. „Carol Davila”, București
medic primar chirurg
doctor în științe medicale
Șef al Secției și Clinicii de Chirurgie
Director General al Spitalului Clinic Colentina*

BOGDAN MASTALIER-MANOLESCU

*asistent universitar – U.M.F. Carol Davila, București
medic specialist chirurg
doctorand în chirurgie
Spitalul Clinic Colentina*

IOANA-GEORGETA SIMION

*medic primar A.T.I.
doctor în științe medicale
Spitalul Clinic Colentina*

ISBN: 973–7918–66–5

Copyright © 2003. Toate drepturile sunt rezervate
Editurii Universitare “Carol Davila” București.

Format 21x29,5 cm. Bun de tipar Decembrie 2003. Apărut 2003
Tipărit la Editura Universitară “Carol Davila” București

*Dedic această carte părinților mei, Ion și Emilia Simion,
care mă călăuzesc de peste 10 ani din lumea cealaltă.*

Sorin Simion

CUVÂNT ÎNAINTE

MOTTO: „*Sensus, non aetas, inveniet sapientia*”
„Observația, nu vârsta, va aduce înțelepciunea”)

Publius Syrus – Sententiae, 638

Ideea scrierii acestui manual de semiologie și practici chirurgicale a plecat de la necesitatea firească de a oferi studenților aflați în stagiul de chirurgie, precum și rezidenților aflați la începutul activității în specialitatea aleasă, un material care să le permită obținerea de informații despre latura practică a chirurgiei, atât în ce privește gesturile ce trebuie cunoscute și executate pentru o examinare fizică corectă a pacientului chirurgical, cât și în ce privește manevrele practice întâlnite în activitatea de zi cu zi la patul bolnavului.

Am structurat această lucrare în două părți, una conținând noțiunile de semiologie chirurgicală, grupate pe principalele afecțiuni întâlnite în studiul patologiei chirurgicale, iar cealaltă prezentând noțiunile de tehnică necesare pentru efectuarea unei îngrijiri corespunzătoare a pacientului chirurgical. Acolo unde am considerat necesar, am fundamentat informația practică cu date teoretice pe care se bazează aceasta.

Capitolul de tehnici anestezice, a cărei realizare aparține doamnei Dr. Ioana-Georgeta Simion, are scopul de a permite și chirurgilor să cunoască acele aspecte ale activității din anestezie și terapie intensivă cu care se întâlnesc și pe care uneori, mai ales în situații de urgență, trebuie să le poată realiza.

În scrierea acestei lucrări am pornit de la studierea surselor bibliografice din literatura de specialitate autohtonă și internațională, folosind experiența noastră pentru a exprima într-o manieră logică și organizată acele aspecte pe care tânărul student sau medic le întâlnește cel mai adesea în practica sa chirurgicală.

Am căutat să oferim o prezentare iconografică cât mai bogată, plecând de la adevărul unanim acceptat că, în cadrul deprinderii unei specialități practice, o imagine face cât o mie de cuvinte.

Nu în ultimul rând, am considerat că merită să oferim tânărului chirurg un model al foi de observație clinică (document clinic, științific și medico-legal pe baza căruia își construiește activitatea de zi cu zi), precum și un grafic al prezentării de caz chirurgical (având în vedere multele examene care îl așteaptă în cursul evoluției sale profesionale).

Considerăm că oferim un material util, a cărui prezență în cadrul materialului necesar deprinderii cunoștințelor chirurgicale se impunea.

AUTORII

Partea I:

SEMILOGIE CHIRURGICALĂ

Partea II:

PRACTICĂ CHIRURGICALĂ

Partea III:

VARIA

CUPRINS :

CAPITOLUL

PAGINA

CUVÂNT ÎNAINTE

INTRODUCERE

Partea I = SEMIOLOGIE CHIRURGICALĂ

- Semiologia afecțiunilor chirurgicale ale esofagului.....
- Semiologia afecțiunilor chirurgicale ale stomacului și duodenului.....
- Semiologia afecțiunilor chirurgicale ale intestinului subțire.....
- Semiologia afecțiunilor chirurgicale ale apendicelui cecal.....
- Semiologia afecțiunilor chirurgicale ale colonului și rectului.....
- Semiologia afecțiunilor chirurgicale ale ficatului.....
- Semiologia afecțiunilor chirurgicale ale căilor biliare.....
- Semiologia afecțiunilor chirurgicale ale pancreasului.....
- Semiologia afecțiunilor chirurgicale ale splinei.....
- Semiologia afecțiunilor chirurgicale ale pereților abdominali.....
- Semiologia afecțiunilor chirurgicale ale glandei mamare.....
- Semiologia afecțiunilor chirurgicale ale tiroidei.....
- Semiologia afecțiunilor chirurgicale ale vaselor mari.....
- Semiologia abdomenului acut chirurgical.....

Partea II = PRACTICĂ CHIRURGICALĂ:

- Asepsie, antisepsie.....
- Aspiratia gastrică.....
- Clisme.....
- Descoperiri de vene superficiale.....
- Drenajul chirurgical.....
- Hemostaza.....
- Incizia chirurgicală.....
- Injecții, perfuzii.....
- Instrumentarul chirurgical.....
- Nodul chirurgical.....
- Pansamente, bandaje.....
- Paracenteza.....
- Plaga chirurgicală.....

- Pregătirea chirurgului pentru operație.....
- Pregătire preoperatorie și îngrijiri postoperatorii.....
- Resuscitarea cardiorespiratorie.....
- Sondajul vezical.....
- Toracocenteza.....
- Traheotomia.....
- Tușeul rectal.....
- Examenul ginecologic.....

VARIA

- Noțiuni practice anestezie.....
- Antibioticoterapia în chirurgie.....
- Foaia de observație.....
- Prezentare de caz – plan general.....
- Prezentare de caz – exemplu.....

BIBLIOGRAFIE.....

INTRODUCERE

Activitatea chirurgicală se bazează pe un studiu aprofundat și continuu al cunoștințelor teoretice în acest domeniu, care, așa cum se știe, sunt structurate pe trei ramuri principale: anatomie chirurgicală, patologie chirurgicală și tehnici chirurgicale.

Activitatea chirurgicală constă, însă, în aplicarea unor gesturi practice, începând de la manevrele clinice efectuate pentru obținerea unui diagnostic clinic, continuând cu activitatea practică de investigare și tratare a pacientului (în mare parte realizată de personalul medical mediu, dar obligator cunoscute și, uneori, întreprinse de către medicul chirurg), inclusiv activitatea complexă presupusă de intervenția chirurgicală în sine.

Realizarea acestora necesită, pe lângă aptitudini practice, o bună cunoaștere a tehnicii de efectuare a lor. De aceea, am considerat necesar a concepe un manual în care să prezentăm acele gesturi necesare chirurgului practicant în activitatea sa de zi cu zi.

„Semiologia este disciplina care se ocupă cu studiul, descrierea și interpretarea simptomelor și a semnelor pe care le prezintă omul bolnav; din aceste simptome și semne, și anume din totalitatea lor, se precizează boala sau, cu alte cuvinte, se stabilește diagnosticul” (citat din prof. Dr. Iuliu Hațieganu). Semiologia chirurgicală, expresie clinică a afecțiunilor chirurgicale, poate fi studiată în două sensuri: pornindu-se de la conceptul de semn clinic și încercând să se prezinte toate afecțiunile în care este întâlnit acesta sau pornind de la ideea de boală și încercând să se prezinte totalitatea simptomelor și semnelor care o caracterizează. Am preferat această ultimă modalitate de structurare a materialului, considerând că este mult mai ușor de asimilat și de urmărit în activitatea practică a tânărului medic chirurg. Astfel, am realizat o grupare a afecțiunilor chirurgicale în funcție de segmentul anatomic interesat, prezentând, pentru fiecare boală, acele simptome, semne și manevre clinice care permit obținerea unui diagnostic clinic.

În partea adresată practicilor chirurgicale am prezentat totalitatea aspectelor presupuse de buna funcționare a unui serviciu chirurgical, pornind de la noțiunile de aseptie și antisepsie, trecând prin descrierea activității de investigare și monitorizare a pacientului chirurgical (injecții, perfuzii, puncții, pansamente, bandaje, aspirație nazogastrică, clisme etc.), continuând cu noțiunile de bază ale acordării primului ajutor (hemostază, resuscitare cardiorespiratorie) și terminând, nu în ultimul rând, cu tehnica de pregătire a bolnavului pentru operație și de acordare a îngrijirilor postoperatorii.

Capitolul adresat tehnicilor anestezice are rolul de a prezenta acele gesturi care fie sunt realizate uzual și de către medicul chirurg, fie pot fi realizate în condiții de urgență; astfel, granița comunicării dintre cele două specialități va fi mai ușor de parcurs în ambele sensuri.

Nu în ultimul rând, capitolul adresat tehnicii de prezentare a cazului clinic are rolul său în pregătirea tinerilor chirurghi, a căror dezvoltare în cadrul specialității ce și-au ales presupune o corectă structurare a informației obținute despre fiecare caz în parte, ceea ce permite o performanță optimă în condiții de concurs.